

Rett og plikt til sletting av personopplysninger

Personvernkonferansen 2019

Cecilie Rønnevik, advokat/direktør

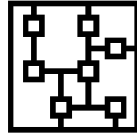
Hvorfor er det
så vanskelig
å etterleve
sletteplikten?

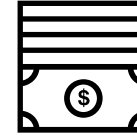
Jussen

- Vanskelige å avgjøre når plikten oppstår
- Kollisjoner med oppbevaringsplikter
- Dokumenter vs opplysninger

Teknologien

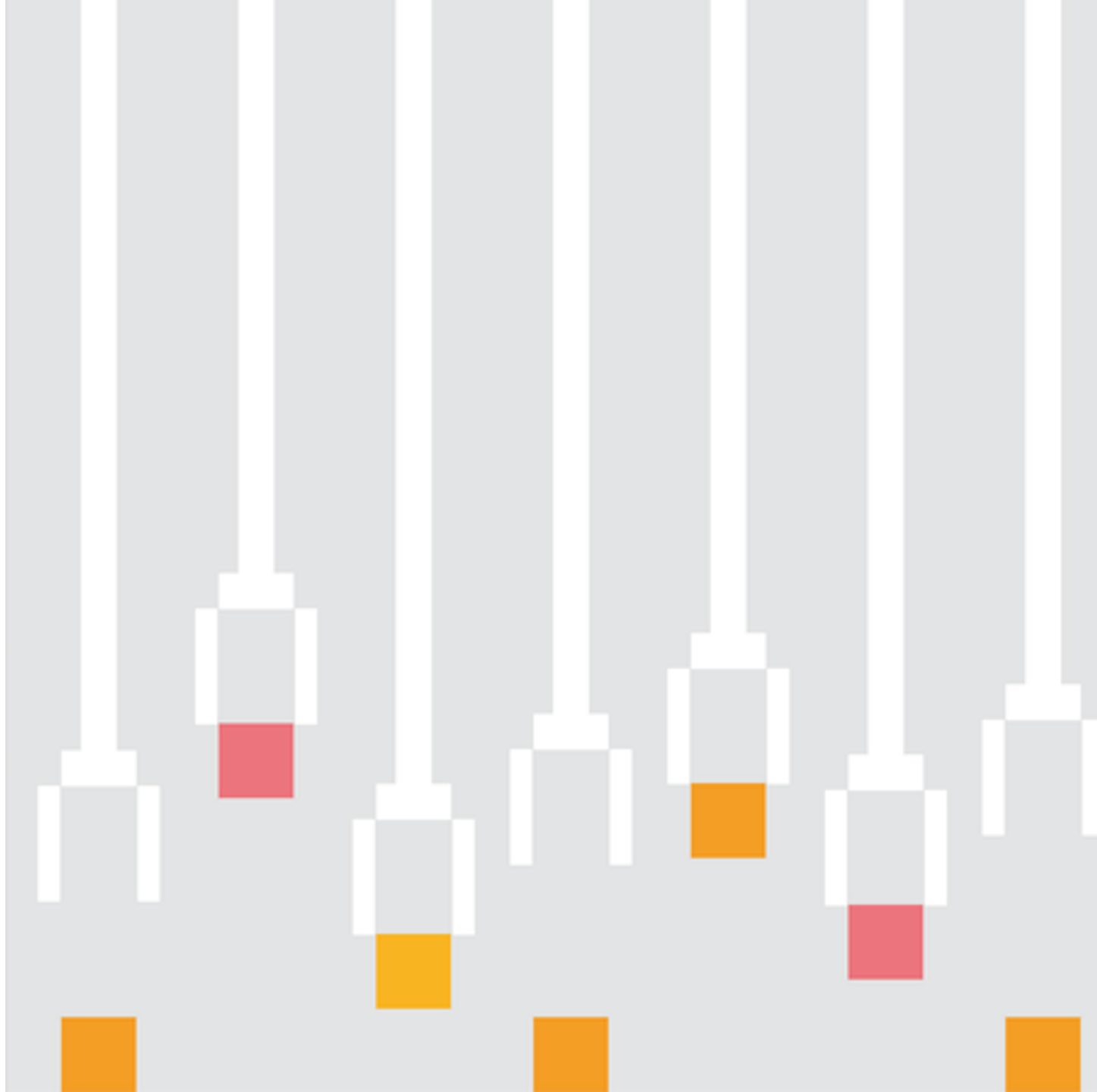
- Manglende slettefunksjonalitet i informasjonssystemene
- Mangelfull identitetsforvaltning
- Fare for reidentifikasjon

Økonomien

- Kvitte oss med “Den nye oljen”?
- Sletting koster mer enn lagring

Hvorfor er det så viktig å etterleve sletteplikten?

For de registrerte

Det *opprinnelige* inngrepet i rettighetene vedvarer, i tillegg kommer *økt risiko* for :

Formålsgliding

Opplysningene senere blir brukt til andre, og kanskje uforenlige, formål enn de opprinnelig ble samlet inn for.

Sikkerhetsbrudd

Opplysningene blir ikke gjenstand for nye risikovurderinger og sikkerhetstiltak.

Kvalitetstap

Opplysningene blir ikke oppdatert.

Rettighetstap

De registrerte forventer at opplysningene er slettet, og ber ikke om innsyn, dataportabilitet mv.

For virksomheten

Overtredelsesgebyr for brudd på sletteplikten

IDdesign (DK) 2019

- Opplysninger om 385 000 kunder i kunderegisteret: navn, adresse, telefonnummer, e-mail og kjøpshistorikk.
- Selskapet hadde tatt stilling til spørsmålet om sletting, men ikke utført.
- Brudd på forordningen art. 5
- Politianmeldelse og innstilt til bot på DKR 1.5 millioner

Deutsche Wohnen (Berlin) 2019

- Opplysninger om tidligere leietagere: grunndata, samt noe lønns- og skatteopplysninger.
- Ukjent hvor mange registrerte, men DW eier ca 163 000 leiligheter
- Brudd på forordningen art. 17
- Varsel om overtredelsesgebyr EUR 14,5 millioner

For virksomheten (forts.)

Overtredelsesgebyr for brudd andre bestemmelser

- Uaktsomhet el. forsett
- Samlet inntil maksimumsbeløpet for den alvorligste overtredelsen

Omdømmetap

- Kundeflukt
- Politiske konsekvenser

Erstatningsplikt

- Økonomisk og ikke-økonomisk tap
- I tillegg til overtredelsesgebyr

Når skal man ta stilling til sletting?

Før behandlingen tar til?

- Vurdering av
 - rettslig grunnlag
 - personvernkonsekvenser
- Muliggjøre innebygd personvern
- Vurdere databehandlers egnethet og inngå databehandleravtaler

Løpende/periodisk

- Er behandlingen fremdeles nødvendig, art. 17 nr. 1 a)?
 - Formålet nådd?
 - Nå på annen måte?
- Er behandlingen fremdeles lovlig, art. 17 nr. 1 d)?
- Har vi en lovpålagt sletteplikt, jf. art. 17 nr. 1 e)?

Ved henvendelse fra den registrerte

- Når samtykke trekkes, art. 17 nr 1 b)
- Når den registrert protesterer mot behandlingen, art. 17 nr. 1 a)

Hvor konkrete skal vurderingene være?

Plikten må vurderes for hvert behandlingsformål

- Selv om ett formål er oppfylt, kan opplysningene behandles for andre
 - Primærformål (hvis flere)
 - Sekundærformål, feks
 - Arkiv
 - Regnskap
 - Sikkerhetskopier
- Krav om formålsbegrensning og tilgangskontroll

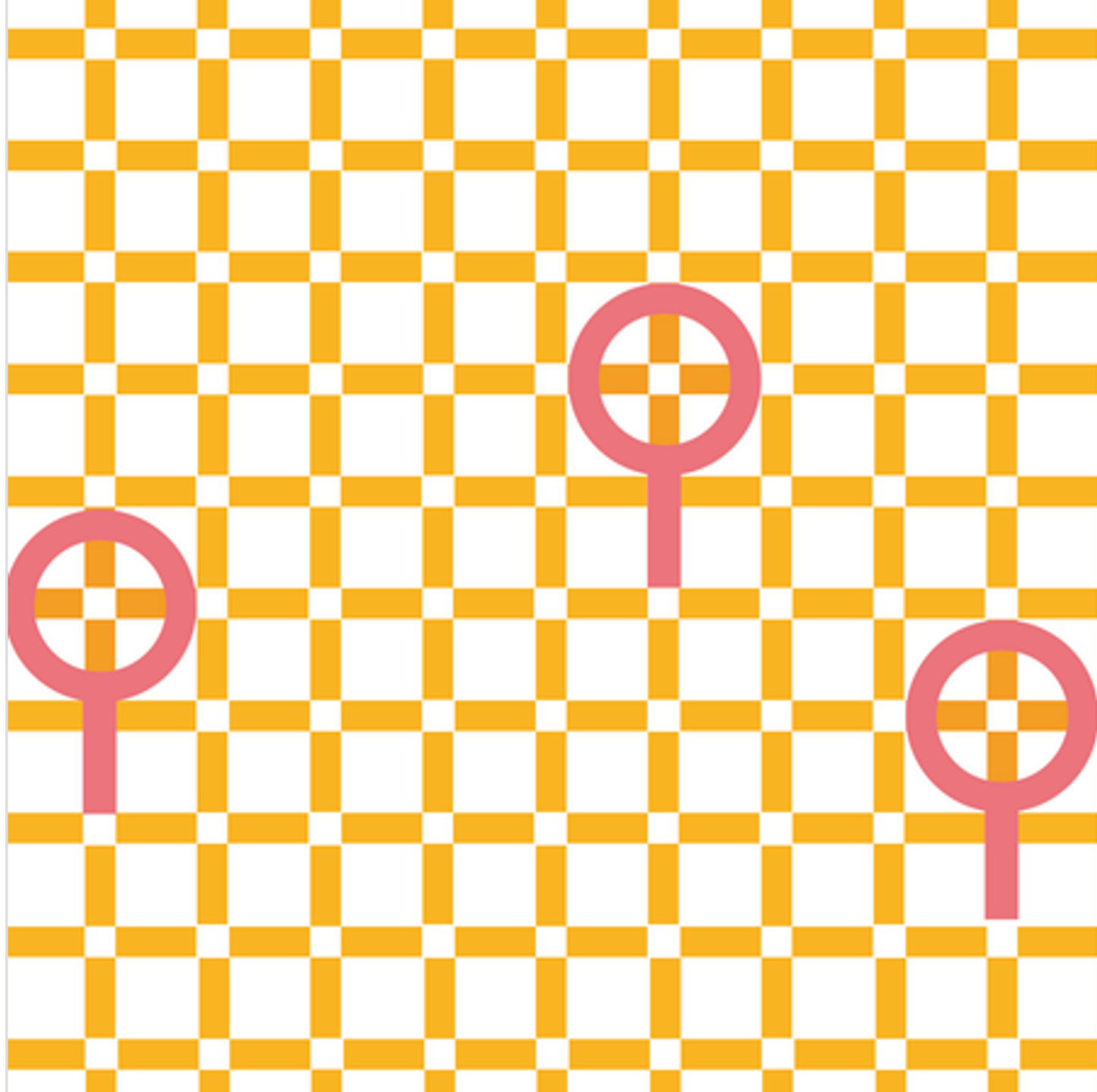

Plikten må vurderes for hver opplysningskategori

- Sletteplikten kan være ulik for personopplysninger som behandles for ett og samme formål, typisk:
 - Opplysninger som er utdaterte
 - Opplysninger som den registrerte har protestert mot behandlingen av
 - Opplysninger som er oppbevaringspliktige

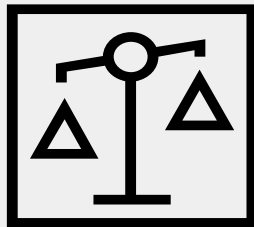
To saker til diskusjon

Relevant lovgivning

Personvernforordningens generelle bestemmelser

- Art. 5 nr. 1 bokstav e)
Lagringsbegrensningsprinsippet
- Art. 17 Retten til å bli glemt
 - Hovedregler om sletting (nr. 1)
 - Unntak fra sletteplikt (nr. 3)

Særlovgivning på det aktuelle rettsområde

- **Sletteplikter:**
 - Forskrift om kameraovervåkning i virksomhet § 6
 - Forskrift om arbeidsgivers rett til innsyn i e-post mv § 4 annet ledd
 - Ekomloven § 2-7 tredje ledd
 - Mv.
- **Oppbevaringsplikter:**
 - Arkivloven
 - Bokføringsloven
 - Pasientjournalloven
 - Mv.

Kan man lovlig behandle personopplysninger som skulle ha vært slettet?

Faktum

- Arbeidsgiver ønsker å gjøre innsyn i e-postkassen til en ansatt som sluttet for ca tre år siden.
- Arbeidsgiver hadde lagret e-postkassen, men hevder at det skyldes en intern “glipp”.
- Det forelå *nå* konkrete mistanker om svært illojal oppførsel ifm. fratreden, jf. forskriften § 2 nr 1 b).

Sletteplikten

- Forskriften § 4 nr 2 krever sletting av e-postkassen “innen rimelig tid” etter opphør
- Datatilsynets praksis tilsier sletting innen 3 mnd, og 3 år er uansett langt utover hva som kan aksepteres

Innsyn eller sletting?

- **Alt 1 Sletting.** Sletteplikten har utvilsomt oppstått, og faller ikke bort selv om forholdene senere endrer seg.
- **Alt 2 Innsyn.** Innsynet er nødvendig for å fastslå og gjøre gjeldende et erstatningskrav, og da gjelder ikke sletteplikten, jf. artikkel 17 nr. 3. Unntaket i nr. 3 gjelder selv om opplysningene har blitt behandlet ulovlig, jf. art. 17 nr. 1 d). Bruddet på sletteplikten bør imidlertid sanksjoneres for å hindre omgåelser, jf. art. 83.

Plikter man å slette den registrertes slettekrav og den videre videre behandling av dette?

Faktum

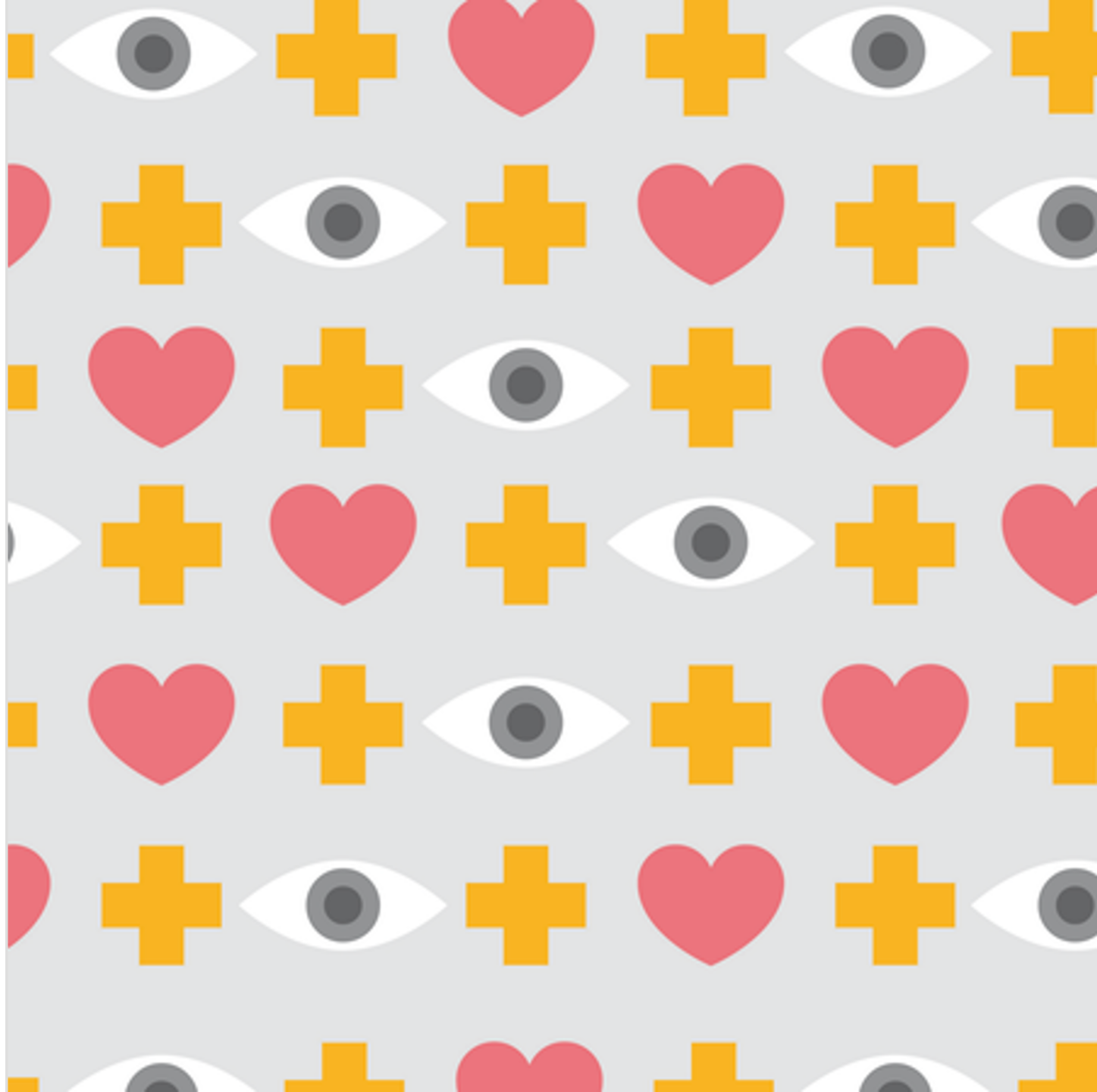
- “Jeg ber om at dere sletter alle opplysninger dere har om meg i alle systemer, også det som gjelder dette kravet. Dere skal ikke ha noen opplysninger om meg.” Mvh. Irritert Registrert

Sletteplikten

- Art. 17 nr. 1 a) Opplysningene skal slettes når opplysningene ikke lenger nødvendige for å oppnå formålet
 - Korrespondansen slettes når den ikke lenger er nødvendig for å ta stilling til og gjennomføre sletteplikten
- Art. 17 nr. 3 Sletteplikten gjelder likevel ikke når:
 - e) “behandlingen er nødvendig for å fastslå, gjøre gjeldende eller forsvare et rettskrav?”
 - erstatningskrav fra den registrerte, art. 82
 - overtredelsesgebyr, art. 83
 - b) “behandlingen er nødvendig for å oppfylle en rettslig forpliktelse”,
 - jf. art. 5 nr 2 og art. 24 om plikt til å påvise/dokumentere etterlevelse?
 - arkivloven (i offentlig sektor)?

Sletting eller oppbevaring?

Hvordan påse og påvise etterlevelse av sletteplikten?

Etablere interne rutiner knyttet til de ulike behandlingene

Art. 24 jf. 29

Hvem?

- Intern rolle
- Systemet selv
- Den registrerte selv
- Databehandler

Hva?

- Vurdere sletting
- Gjennomføre sletting

Når?

- Vilkår/situasjoner
- Tidspunkt/frist

Hvordan?

- Anonymisering
- Overskriving
- Destruksjon av lagringsmediet
- Makulering

Dokumentasjon

- Hendelseslogg
- Erklæring/påtegning/protokoll

Kontroll/revisjon

- Hvem
- Hva
- Når
- Hvordan
- Dokumentasjon

Instruere databehandlere, i eller i medhold av databehandleravtalen

Art. 28 nr. 3 bokstav g jf. art. 29

Hvem?

- Databehandler
- Underleverandører
 - Art. 28 nr. 4

Hva?

- Sletting
- Tilbakeføring
- Videregivelse

Når?

- Løpende og ved opphør
- Tidspunkt el. vilkår

Hvordan?

- Anonymisering
- Overskriving
- Destruksjon av lagringsmediet
- Makulering

Dokumentasjon

- Hendelseslogg
- Erklæring/
bekreftelse

Kontroll/revisjon

- Egen revisjon
- Tredjepartsrevisjon
- Dokumentasjon

Takk for meg!

Cecilie Rønnevik
Advokat/direktør

Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS

cecilie.ronnevik@pwc.com

